

Un Ion Creangă pictural

Îmi revine plăcuta și onoranta misiune de a spune câteva cuvinte despre expoziția lui Ioan Maric, vernisată recent, în cadrul manifestărilor legate de Zilele Bibliotecii „C. Sturza”.

Arta naivă și-a făcut apariția la sfârșitul secolului al XIX-lea și constă în creațiile unor pictori care nu au frecventat școli de artă, dar au reușit să-și constituie, pe cont propriu, o viziune estetică exprimată foarte original, cu o prospețime creatoare irepresibilă. Arta naivă este deosebită de tutela standardelor folclorice, dar și de arta amatorilor care se subsumează aproximațiilor profesionalismului.

Primii reprezentanți de seamă ai artei naive sunt francezul Henri Rousseau Le Douanier, cel care s-a înscris cu autoritate printre pictorii curentelor de avangardă ale începutului de secol XX și georgianul Niko Pirosmani.

Mai aproape de noi trebuie amintită remarcabila școală a primitivilor croați cu Ivan Generalic, precum și o pleiadă de pictori sârbi și de alte naționalități.

În România s-a făcut cunoscut Stan Pătraș, autorul sculpturilor din Cimitirul Vesel de la Săpânța. În această descendență fericită se încadrează și picturile Bădiței Măric, operă desăvârșită cu talent și tenacitate pe parcursul multor decenii.

Dacă în literatură Gabriel Garcia Marquez a instituit un Macondo, un spațiu referențial, legendar și etern, putem spune – păstrând proporțiile – că și Ioan Măric posedă propensiunea tematică de a defini un univers personal și recognoscibil din lumea satului arhetipal, autentic, care nu a fost afectat de demonii modernității.

Ni-l reamintim din copilăria de la bunici; satul cu ulițele colbuite vara sau cu zăpezile bogate de altădată; satul purtătorilor de opinci sau catrințe, cu bălciuri și hore și datini de sărbători, cu Jieni, capre și ursari, cu bisericile ce cheamă la reculegere.

Harul pictural al artistului conferă satului de baștină, Luncani, toate prerogativele esențiale ale lumii rurale românești.

Cu pensula și culorile Ioan Maric se definește ca un narator autentic, un soi de Anton Pann sau Ion Creangă pictural. Fiecare tablou conține o poveste sau mai bine zis o snoavă și adeseori o fantasmagorie, pentru că fantezia sa plină de umor depășește granițele realului. Vedem oameni, animale și acareturi zburând într-o replică ideatică la lucrările lui Marc Chagall. Poeziei diafane a tablourilor acestuia, Ioan Maric îi opune o vitalitate autohtonă, originală și creativă.

Apropiindu-ne de personaje, putem observa o ambiguitate personificatoare prin care trăsăturile umane și cele zoomorfe se întrepătrund. Artistul are în vedere relația foarte apropiată dintre om și animal prin care omul beneficia și de aportul locomotor și de hrana necesară, așa încât cea mai presus îngrijire era dăruită prietenilor necuvântători.

Trăsăturile caricaturizate contribuie la definirea caracteriologică a personajelor, precum și a locului și rolului lor în comunitate și esențializează umorul artistului, care dă o definiție magistrală: „umor care lovește, dar nu rănește”. În fond suntem în țara lui Păcală și Tândală, în care doza de umor ne salvează din orice situație.

Îmi vin în minte celebrul aforism al lui Constantin Brâncuși: „Când nu mai ești copil, ai murit demult” sau ideea lui Picasso, care susținea apartenența harului artistic la copii, har care riscă să se piardă odată cu maturizarea. Ioan Măric reușește să-și păstreze nealterată percepția ingenua, jubilatorie a copilului care se joacă dăruind bucurie. Bucuria exprimată cromatic în tonuri vii precum și cu o știință compozițională proprie, de mare vervă și fantezie.

Pictorul a beneficiat de îndru-

marea regretatului Gheorghe Velea și mai ales de amprenta tutelară a maestrului Ilie Boca, artist dăruit, care a construit un demers consecvent de maximă originalitate estetică, valorificând plastic arhaisme și arhetipurile culturale naționale.

Geografia afectivă devine și una spirituală, pentru că Ioan Maric își așează talanții creatori sub semnul credinței și al iubirii, ceea ce îl ajută să rodească pe deplin.

Nu doresc să mai dezvolt impresionanta listă a distincțiilor naționale și internaționale primite. Putem să ne mândrim că opera sa și a Catinicăi Popescu așează Bacăul într-o poziție exponențială și în domeniul artei naive și că premiile primite răsplătesc binefacătoarea armonie și tenacitate care îl animă. Mai trebuie spus că la o vârstă înaintată, artistul și-a desăvârșit studiile pentru a se îngriji de perpetuarea lecțiilor sale în generațiile care vin.

Este expresia unui caracter nobil, dăruit cu virtuți generoase, atât artistice, cât și umane.

Expoziția Bădiței Măric augmentează fericit valențele culturale ale Zilelor Bibliotecii. Va invita să o parcurgeți pe îndelete, pentru a descoperi o multitudine de sugestii care nu au fost prinse în aceasta sumară prezentare. Ca să conchidem, putem afirma că, deși disimulează o naivitate hătră, Ioan Maric este un pictor complex și complet, pe deplin stăpân al mijloacelor de expresie artistică, prin care reînvie o matrice deopotrivă geografică și spirituală a lumii românești. Fără a depinde de mode și curente, el creează o Opera cu majusculă, reprezentativă pentru artele vizuale de pretutindeni.

Radu CIOBANU

